

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Михайла Коцюбинського**

ПЛАХОТНЮК Ганна Миколаївна

УДК 378:[81'25:004]:005.336.2(043.3)

**ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
ПЕРЕКЛАДАЧІВ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Вінниця – 2018

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, Міністерство освіти і науки України, м. Вінниця.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України
Гуревич Роман Семенович,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, директор Навчально-наукового інституту педагогіки, психології, підготовки фахівців вищої кваліфікації.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України,
Матвієнко Ольга Василівна,
Київський національний лінгвістичний університет, проректор з наукової роботи;

кандидат педагогічних наук, доцент,
Рогульська Оксана Олександрівна,
Хмельницький національний університет, доцент кафедри практики іноземної мови та методики викладання.

Захист відбудеться «19» грудня 2018 року о 14 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 05.053.01 у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського за адресою: 21100, м. Вінниця, вул. Острозького, 32, корпус 2, зала засідань.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (21100, м. Вінниця, вул. Острозького, 32) та на сайті університету за адресою www.vspu.edu.ua

Автореферат розісланий «___» _____ 2018 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

А. М. Коломієць

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Умови модернізації та реформування української освіти спонукають до пошуку нової освітньої парадигми, що вимагає від фахівців не лише готовності розв'язувати професійні завдання, а й забезпечити використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для роботи з інформацією в майбутній професійній діяльності і бути мобільними в умовах інформатизації суспільства. Сучасний перекладач має самостійно ставити і розв'язувати навчально-пізнавальні завдання інформаційного пошуку, розробляти і використовувати інформаційні ресурси, ІКТ як для моделювання і здійснення інноваційного освітнього процесу, так і для особистісно-професійного саморозвитку. З метою розв'язання цих завдань вимагається такий розвиток особистості майбутнього перекладача, що дасть йому можливість випереджати наявну в будь-який момент часу затребуваність знань шляхом власної пізнавальної активності. Саме ці особистісні якості в інтеграції з наявними компетенціями створять потенціал і основу для нарощування нових компетентностей, адекватних сучасному етапу розвитку інформаційного суспільства. В цьому випадку можна говорити про розвиток інформаційної компетентності майбутніх фахівців.

Для нашого дослідження принципово важливими є філософсько-методологічні аспекти розвитку професійної компетентності, розглянуті в роботах В. Андрущенка, Ю. Афанасьєва, Г. Васяновича, Н. Замкової, І. Зязюна, В. Козакова, В. Кременя, А. Новікова, М. Михальченко, П. Сауха та ін.

Психологічні та педагогічні аспекти поняття «компетентність», а також компетентнісного підходу в освіті розроблялися як вітчизняними (І. Бех, Н. Бібік, Л. Ващенко, С. Вітвицька, О. Вознюк, О. Гомонюк, О. Гулай, Р. Гуревич, А. Гуржій, І. Драч, А. Дубасенюк, М. Кадемія, Л. Коношевський, О. Матвієнко, О. Овчарук, В. Петрук, О. Пометун, І. Родигіна, В. Свистун, В. Ягупов та ін.), так і зарубіжними (С. Адам, А. Бошнер, Р. Бояціс, Дж. Равен, Р. Арнольд, Г. Влуменштейн, Ж. Делор, Р. Кертел, У. Клемент, С. Тиманн та ін.) науковцями.

Психолого-педагогічні проблеми розвитку професійної компетентності перекладача в умовах професійної освіти розв'язуються в роботах А. Анісімової, Ю. Колос, З. Підручної, О. Рогульської, К. Скиби, Л. Черноватого, А. Шиви й ін. Ними розкриті теоретико-методологічні основи розвитку інформаційної компетентності.

Засадничі напрями розроблення різних аспектів цієї проблеми відображені в дослідженнях, у яких розглядаються питання навчання студентів (Г. Акінар, О. Аніщенко, Н. Баловсяк, В. Биков, С. Брюс, Т. Гуріна, В. Зіброва, Я. Карлінська, В. Ключко, О. Коношевський, Т. Лупиніс, О. Падалка, Л. Панченко, Л. Петухова, Л. Пейчева, Н. Сороко, О. Спирін, Т. Халке, А. Чміль та ін.), майбутнього перекладача (Н. Авшенюк, Ю. Аскерко, Н. Бідюк, Т. Гудкова, Т. Лукіна, Н. Муқан, С. Ніколаєва та ін.), перекладача (Н. Кисіль, А. Оробінський та ін.).

Як відомо, поки що не знайшли достатнього відображення в теоретичних і практичних дослідженнях питання, що розкривають цілісний підхід до розвитку в майбутніх перекладачів інформаційної компетентності у контексті сучасних стратегій модернізації вищої професійної освіти. В практиці навчання ЗВО нині

домінує знаннево-орієнтований підхід у розвитку інформаційної культури й окремих елементів інформаційної компетентності студентів.

Аналіз теорії і практики підготовки перекладачів показує, що формування інформаційної компетентності в процесі навчання студентів закладів вищої освіти пов'язаний із необхідністю подолання низки наявних **суперечностей**, а саме між:

– значним обсягом інформації, що створюється суспільством в умовах розвитку сучасних технологій, і реальними організаційно-педагогічними умовами її засвоєння майбутніми перекладачами у ЗВО;

– державними вимогами до підготовки конкурентоспроможних перекладачів в умовах зростання темпів інформатизації професійної діяльності та недостатнім науково-теоретичним обґрунтуванням цього процесу;

– потребою майбутніх перекладачів у набутті інформаційної компетентності та відсутністю навчально-методичного і технологічного забезпечення її формування;

– необхідністю реалізації цілісного формування інформаційних компетентностей майбутніх перекладачів у інноваційній структурі професійної компетентності та недостатньо розробленими способами її формування в умовах сучасного ЗВО.

Ці суперечності дали підстави сформулювати проблему дослідження: які організаційно-педагогічні умови формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів?

Актуальність, науковість і практична значущість проблеми та її недостатня теоретична розробленість визначили вибір теми дослідження: *«Формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці»*.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження є складовою науково-дослідних тем кафедри педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Методологія і технологія педагогічного супроводу особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя» (РК 0111U001620) та держбюджетної теми «Теоретико-методичні засади загально-педагогічної компетентності сучасного вчителя в контексті становлення Європейського простору вищої освіти» (РК 011151U002571).

Тема дисертації затверджена вченою радою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 4 від 25.10.2017 р.) та узгоджена в Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук в Україні (протокол № 1 від 30.01.2018 р.).

Мета дослідження полягає у визначенні, формулюванні, обґрунтуванні та експериментальній перевірці організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх перекладачів у закладах вищої освіти.

Предмет дослідження – формування інформаційної компетентності

майбутніх перекладачів.

Гіпотеза дослідження: формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів буде ефективнішим, якщо в освітньому процесі ЗВО будуть визначені, обґрунтовані та реалізовані такі організаційно-педагогічні умови:

- формування позитивної навчальної мотивації майбутніх перекладачів у фаховій підготовці;
- моделювання в навчальному процесі комунікативних ситуацій майбутньої професійної діяльності;
- комунікативна спрямованість інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні фахових дисциплін.

Відповідно до поставленої мети й перевірки висунутої гіпотези було визначено такі завдання:

1. З'ясувати стан формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів в умовах сучасного освітнього процесу ЗВО.
2. Дослідити наявні наукові підходи до формування інформаційної компетентності, визначити і систематизувати структурні компоненти інформаційної компетентності майбутніх перекладачів.
3. Обґрунтувати й експериментально перевірити ефективність організаційно-педагогічних умов розвитку інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у загальнонауковій, професійній підготовці, виробничій практиці з урахуванням їх взаємозв'язку і взаємозумовленості.
4. Підготувати методичний супровід для викладачів і студентів ЗВО щодо формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів.

Теоретико-методологічну основу дослідження становлять: положення системного (В. Безпалько, М. Каган, Н. Кузьміна), особистісно-діяльнісного (К. Абульханова-Славська, Є. Бондаревська, О. Леонтьєв, О. Пехота, С. Рубінштейн), компетентнісного (Н. Бібік, Е. Зеєр, І. Зимня, О. Овчарук, О. Пометун, Дж. Равен, В. Серіков, А. Хуторський та ін.), контекстного (А. Вербицький, А. Гуржій, М. Ковтонюк та ін.), методологічних підходів; наукові положення щодо: теорії та практики формування професійної компетентності майбутніх фахівців (В. Адольф, О. Акімова, Г. Васянович, Ю. Варданян, В. Заболотний, Е. Зеєр, О. Коберник, М. Козяр, А. Коломієць, С. Лісова, А. Маркова, О. Матяш, Н. Ничкало, О. Паламарчук, В. Петрук, В. Сластьонін, В. Шахов, В. Штифурак та ін.), теорії комунікації (Н. Волкова, Д. Гавра, Б. Ломов, Г. Почепцов та ін.) та інтернет-комунікації (О. Горошко), міжкультурної комунікації (Т. Грушевицька, О. Садохін та ін.), теоретико-методичних засад формування комунікативної культури (К. Віаніс-Трофименко, Ю. Ємельянов, О. Жирун, Н. Завіниченко, І. Ковальчук, С. Максименко, А. Маркова, В. Руденко, В. Свиридюк, І. Чикаліна та ін.) та комунікативної компетентності (Л. Барановська, Г. Бірюкова, М. Василенко, С. Вишнеvsька, Ю. Вторнікова, Д. Годлевська, Л. Знікіна, Н. Комісарова, С. Кузнєцова, Г. Мельниченко, М. Панченкова, Л. Пляка, Т. Тихонова, О. Шломенко, В. Чорний та ін.); теоретико-методичні засади використання сучасних освітніх технологій (В. Безпалько, Г. Селевко, С. Сисоева, О. Січкарук, І. Смолюк та ін.), комунікативного тренінгу (О. Євтіхов, Ю. Жуков,

М. Кіпніс, Л. Петровська, В. Ромек та ін.), впровадження ІКТ у навчальний процес (J. Bloch, C. Crosby, K. Kennedy, В. Кухаренко та ін.).

Методи педагогічного дослідження. Відповідно до теми і завдань дослідження було використано комплекс методів дослідження: *теоретичні* – аналіз та узагальнення психологічної, педагогічної та спеціалізованої літератури з проблеми дослідження, державних нормативних документів, навчальних планів і програм, систематизація теоретичного та практичного матеріалу; вивчення й аналіз передового педагогічного досвіду, теоретичне моделювання з метою виявлення умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці, що дасть змогу з'ясувати проблему дослідження, уточнити сутність і зв'язок ключових понять, провести системний аналіз під час розроблення структурно-функціональної моделі формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у системі ЗВО; *емпіричні* – тестування, педагогічне спостереження за освітнім процесом у ЗВО, опитування (інтерв'ю, бесіда, анкетування), самооцінювання, аналіз власного досвіду навчання компонентів інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці (для перевірки гіпотези); *експериментальні* – констатувальний і формувальний етапи педагогічного експерименту для визначення ефективності запропонованих компонентів структурно-функціональної моделі формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у системі ЗВО; *статистичні* – розрахунки середніх величин, дисперсійний і кореляційний аналіз, методи порівняння статистичних даних, одержаних під час експерименту (для здійснення перевірки достовірності результатів педагогічного експерименту, їх кількісного та якісного аналізу); математично-статистичного аналізу й аналізу розвитку освітніх технологій у галузі освіти, спрямовані на професійне зростання майбутніх перекладачів.

Експериментальна база дослідження. Дослідно-експериментальна робота проводилася на базі Донецького національного університету імені Василя Стуса, Житомирського державного університету імені Івана Франка, Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Хмельницького національного університету в період з 2015 до 2018 р. У дослідно-експериментальній роботі взяли участь 489 студентів і 23 викладачі загальнопрофесійних дисциплін.

Наукова новизна дослідження визначається основними результатами, одержаними під час дослідження:

– *уперше* визначена сутність і структура інформаційної компетентності студентів в умовах сучасного освітнього процесу ЗВО; введено змінене відповідно до основної ідеї досліджуваної проблеми трактування поняття «інформаційна компетентність» стосовно діяльності сучасних перекладачів; теоретично обґрунтовані, розроблені та практично реалізовані організаційно-педагогічні умови: формування позитивної навчальної мотивації студентів гуманітарних спеціальностей у вивченні фахових дисциплін; моделювання в навчальному процесі комунікативних ситуацій майбутньої професійної діяльності; професійно-комунікативна спрямованість ІКТ у вивченні фахових дисциплін; визначені та систематизовані структурні компоненти інформаційної компетентності майбутніх

перекладачів та створено структурно-функціональну модель;

– *Удосконалено* формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у ЗВО як педагогічний супровід засвоєння ними інформаційних цінностей сучасного суспільства; технології формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів методами інтерактивного навчання, спрямованих на практичне освоєння інформаційної компетентності; доповнення змісту фахових навчальних дисциплін відомостями міждисциплінарного характеру, що об'єднують лінгвістичну, соціокультурну, психологічну й інформаційну компетенції і дозволяють перекладачеві ефективно здійснювати професійну діяльність;

– *подальшого розвитку* дістали: критерії та показники рівнів сформованості інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у контексті їхньої професійної діяльності.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що:

–реалізований в освітній практиці критерійно-оцінний інструментарій вивчення рівнів сформованості інформаційної компетентності студентів ЗВО;

– розроблені та впроваджені в навчальний процес університету комплекси навчально-методичних матеріалів, призначені для результативнішої реалізації аксіологічного потенціалу сучасного змісту вищої освіти;

– запропоновані рекомендації «Формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у вивченні фахових дисциплін», «Експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці» щодо перетворення навчання основ професійного перекладу, що сприяють організації рефлексивно-творчої навчальної діяльності студентів із застосуванням методів інтерактивного навчання;

– основні положення дисертаційного дослідження можуть бути використані в організації освітнього процесу в ЗВО з метою розроблення нових навчальних програм із фахових дисциплін, у науково-педагогічних дослідженнях з теорії та методики професійної освіти, післядипломної освіти та перепідготовки фахівців.

Концептуальні положення, рекомендації, навчально-методичні матеріали **впроваджено** в освітній процес Вінницького торгово-економічного інституту Київського національного торгово-економічного університету (довідка № 01.01-48/863/1 від 19 червня 2018 р.); Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (довідка № 8/1408/04-27 від 20 червня 2018 р.), Хмельницького національного університету (довідка № 91 від 25 червня 2018 р.), Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (довідка № 42 від 12 червня 2018 р.).

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні, методичні та практичні результати й загальні висновки доповідалися, обговорювалися і одержали позитивну оцінку на міжнародних, всеукраїнських, регіональних наукових, науково-методичних конференціях, зокрема: на міжнародних науково-практичних конференціях «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми» (Вінниця, 2010, 2012,

2018), Konferencyj Miedzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) «SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT, PEDAGOGY» (Warszawa, 2018), «Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи» (Львів, 2009), всеукраїнській науковій конференції «Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов» (Вінниця, 2017), регіональній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень» (Вінниця, 2012), на кафедрі педагогіки і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, на кафедрі перекладу Донецького (у Вінниці) національного університету імені Василя Стуса (Вінниця, 2016, 2017, 2018).

Публікації. Основні положення та результати дослідження викладено в 11 публікаціях, з них – 11 одноосібних, 5 наукових праць у фахових виданнях, 3 статей і тез у збірниках наукових праць і матеріалах конференцій, 1 стаття в іноземному виданні, 2 методичні рекомендації.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний текст дисертації викладено на 217 сторінках, з них 176 сторінок основного тексту. Ілюстративний матеріал представлено в 17 таблицях на 11 сторінках і 17 рисунках на 12 сторінках. Список використаних джерел становить 267 найменування, з них 16 – іноземною мовою. Додатки на 64 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, визначено мету та завдання, об'єкт, предмет, методи експериментального дослідження, сформульовано гіпотезу, розкрито наукову новизну роботи, її практичну значущість. Вказано на зв'язок дисертаційного дослідження з науковими програмами, планами та темами, представлено відомості про впровадження та апробацію основних результатів дослідження.

У **першому розділі** – «Теоретичні засади формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці» розкрито базові поняття дисертаційного дослідження; розглянуто формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у вивченні фахових дисциплін як педагогічну проблему; з'ясовано психолого-педагогічні аспекти формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів; визначено й обґрунтовано завдання та проблеми формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у вивченні фахових дисциплін.

Сучасне розуміння поняття «компетентність» у різних авторів має на увазі і результати навчання, і систему ціннісних орієнтацій і розуміється в різних аспектах: якість особистості, яка необхідна для якісної продуктивної діяльності в певній сфері. До складу компетентності входять не абстрактні загальні та предметні вміння і навички, а конкретні життєві, які будуть необхідними людині будь-якого віку чи фаху (А. Гуржій, Р. Гуревич, А. Зязюн, Н. Мойсеюк, В. Шахов, В. Ягупов); як можливість встановлення зв'язків між знанням і ситуацією, або в ширшому сенсі, як здатність знайти і

виявити процедуру дії, адекватну розв'язанню проблеми (І. Агапов, Н. Бібік, Н. Бідюк, О. Матвієнко, О. Овчарук, Дж. Равен, С. Шишов та ін.); як сукупність взаємозв'язаних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності), предметів, що задаються стосовно певного кола процесів і необхідних, щоб якісно і продуктивно діяти стосовно них (С. Батишев, Б. Гершунський, Е. Зеєр, Л. Мітіна, О. Пометун, В. Свистун, В. Сластьонін та ін.); як інтеграційна особистісна характеристика, що відображає готовність і здатність особистості здійснювати діяльність (в т.ч. професійну) відповідно до прийнятих нині в суспільстві норм і стандартів (С. Вершловський, В. Козирєв, Ю. Кулюткін, Н. Лосєва, В. Луговий, В. Пономаренко, Н. Радіонова, О. Романовський, Ю. Татур, А. Тряпіцина, А. Хуторський та ін.).

Завершальною метою підготовки перекладачів є досягнення ними розуміння людьми їхнього перекладу. Їм необхідно володіти комплексом мовленнєвих умінь і професійних навичок, які безпосередньо не пов'язані з перекладацькою діяльністю: самостійне складання текстів (не тільки кореспонденції чи протоколів, а й технічних, науково-популярних, публіцистичних), редагування текстів, опрацювання їх для подальшого машинного перекладу, створення адаптованих версій програмного забезпечення (локалізація), опрацювання машинного перекладу, консультації не лише з мовних питань, а й із краєзнавчих і міжкультурних аспектів тощо. Як зазначає американський науковець Р. Тінслей, професійні перекладачі мають бути добре обізнані зі структурою та стилістичними особливостями вихідної та цільової мов.

Проаналізувавши наявні підходи до визначення поняття «інформаційна компетентність», визначаємо інформаційну компетентність як інтегративну характеристику в особистості, що віддзеркалює її здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку інформації й ефективної роботи з нею в усіх її формах і представленнях – як у традиційній, друкованій формі, так і в електронній формі; здатності щодо роботи з комп'ютерною технікою та телекомунікаційними технологіями, і здатності щодо застосування їх у професійній діяльності та повсякденному житті.

Інформаційна компетентність як *базова* компетентність допускає наявність у студента – майбутнього перекладача системи знань про особливості, можливості й обмеження технічних засобів та ІКТ, призначених для автоматизації інформаційних процесів, наявність умінь інтерпретувати інформацію й умінь приймати рішення щодо професійної діяльності.

Характеристика інформаційної компетентності як *спеціальної* компетентності включає вміння класифікувати професійні завдання з подальшим розв'язанням і вибором певного технічного засобу та ІКТ й вміння управляти специфічною знаково-символічною системою в різноманітних формах і різноманітними способами.

Для того, щоб визначити вплив інноваційного освітнього середовища на формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів, варто дати визначення інноваційного середовища освітнього закладу, а також виявити

особливості педагогічної діяльності в його умовах.

Суттєвим моментом у створенні інтерактивного освітнього середовища є перехід від статичних інформаційних веб-сайтів до динамічних, які передбачають використання мультимедійних симуляторів для навчання, простих навчальних модулів, складних дистрибутивних навчальних систем, електронних предметних курсів, відкритих дошок-порталів для членів навчальної спільноти та батьків, міжвузівських навчальних курсів. Інтерактивний підхід забезпечує включення всіх підрозділів університету до партнерських стосунків з адміністрацією, студентами, викладацько-професорським складом, вчителями шкіл міст та області, громадськими організаціями за допомогою ІКТ. Ще одним важливим елементом інтерактивного освітнього середовища є створення електронної бібліотеки з набором програмних педагогічних засобів і навчального відео для студентів і викладачів.

Для підтримки в студентів інтересу до навчання іноземної мови належить організувати педагогічний процес з урахуванням умов інноваційного середовища освітнього закладу, таким чином стимулюючи розвиток їх креативності на прикладі власного прагнення і готовності до нового досвіду.

З метою визначення і реалізації комплексу педагогічних умов успішного формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів розроблена структурно-функціональна модель формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів. Структура моделі формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів включає такі взаємозв'язані один з іншим структурно-функціональні організаційні блоки: цілепокладання, змістовий, організаційно-процесуальний, оцінно-результативний (рис. 1).

У результаті використання квазіпрофесійних технологій засвоєння досвіду застосування теоретичних знань здійснюється у включенні модельованих реальних навчальних ситуацій із професійним змістом, що забезпечує умови трансформації засвоєних знань у професійно значущі уміння в стінах ЗВО. Етап «проживання» заняття в якості перекладача дозволить студентам не просто вчитися, а навчитися робити переклад, що для майбутнього перекладача є провідною професійною якістю. Квазіпрофесійні технології проводяться у вигляді ролевих ігор на семінарських заняттях з методичних дисциплін, де в якості засобу оцінювання може служити портфоліо студентів.

Уведення практико-орієнтованих освітніх технологій до успішного формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів відображене в змісті інноваційних електронних навчально-методичних комплексів із кожного освітнього модуля варіативної підготовки майбутніх перекладачів, в розділах тематичних планів теоретичного, практичного заняття і в тематиці самостійної роботи студента.

Реалізація комплексу педагогічних вимог передбачає впровадження системи оцінювання, адекватної рівням сформованості інформаційної компетентності майбутніх перекладачів.

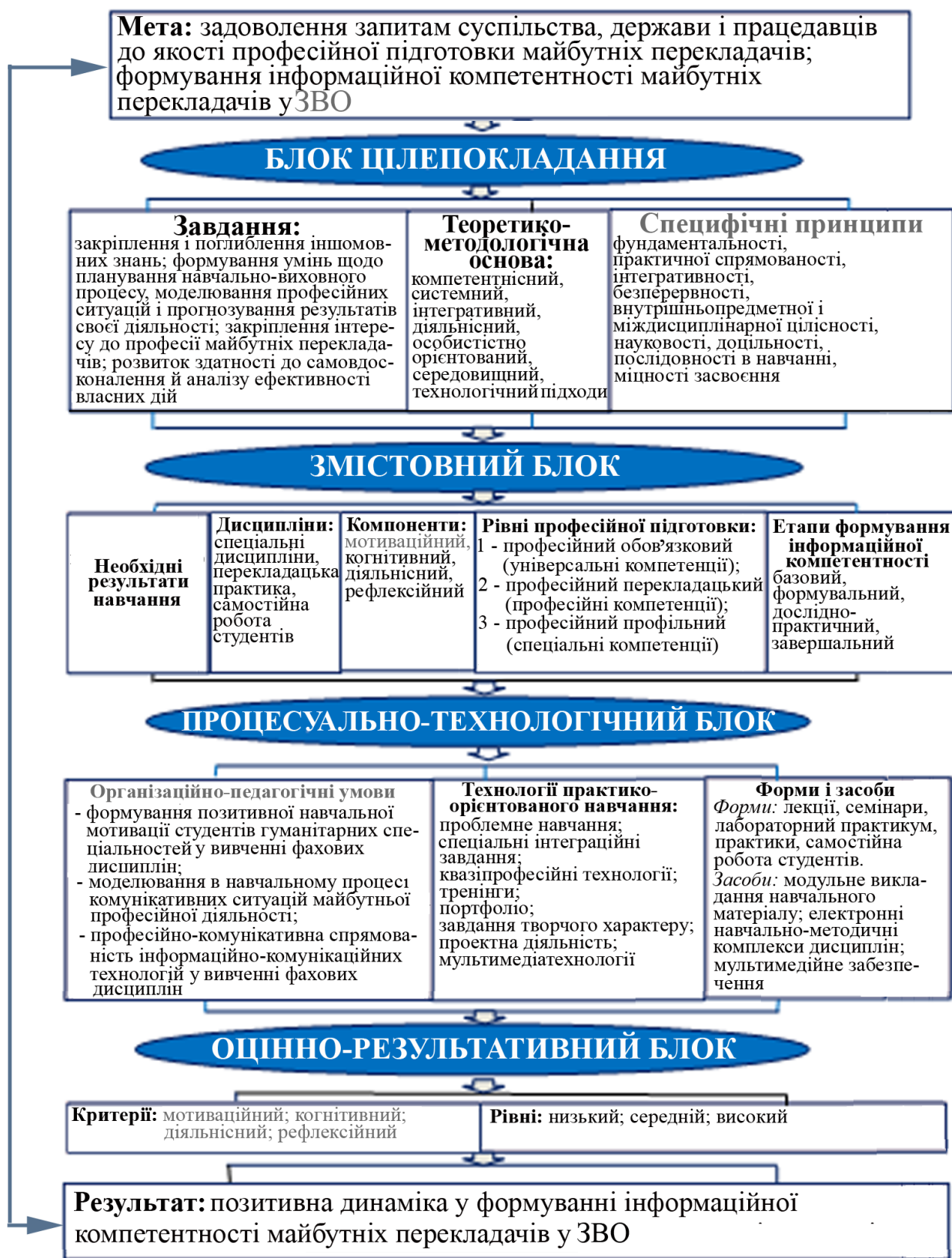

Рис. 1. Структурно-функціональна модель формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів

У другому розділі – «Організаційно-педагогічні умови ефективного формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці» – теоретично обґрунтовано сукупність організаційно-педагогічних умов, дотримання яких забезпечує формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у вивченні фахових дисциплін.

Упроваджуючи організаційно-педагогічну умову – *формування позитивної навчальної мотивації студентів гуманітарних спеціальностей у вивченні фахових дисциплін* – було встановлено, що саморефлексія майбутніх перекладачів відповідає за уміння визначати межі відомого і невідомого з метою одержання інформації, що бракує, критичність до дій і умінь, здатність визначати та встановлювати співвідношення знань про свої можливості та можливі перетворення у предметному світі і самому собі з вимогами діяльності та розв'язуваними в процесі цього завданнями; здатність оцінювати якість перекладацької діяльності й окремих етапів своєї роботи, уміння вибрати адекватні способи введення, тренування й активізації мови, що вивчається, і мовного матеріалу, що особливо важливо в реалізації теоретичної моделі формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів.

У формуванні інформаційної компетентності майбутніх перекладачів ми використали такі методи: *наочні* (відеоматеріали, демонстрація мультимедійних презентацій, інтерактивних плакатів, схем, таблиць, діаграм, моделей; використання технічних засобів; перегляд фільмів); *практичні* (практичні завдання; тренінги; аналіз і розв'язання проблемних ситуацій; метод проектів); *у міру активізації пізнавальної діяльності студентів* (проблемні; частково-пошукові; дослідницькі); *за логічністю підходу* (дедуктивні; аналітичні; синтетичні).

Так *метод проблемного викладання* в навчанні був використаний у постановці проблемних завдань, виконанні проектних проблемних когнітивних завдань, презентацій, складанні термінологічного словника тощо.

У межах реалізації організаційно-педагогічної умови – *моделювання в навчальному процесі комунікативних ситуацій майбутньої професійної діяльності* – було здійснено аналіз роботи, що забезпечує цілісність процесу пізнання, розвиває інтелектуально-пізнавальні вміння, створює умови для самостійної дослідницької діяльності, професійного самовизначення і безперервного особистісного розвитку, формує готовність до дослідницького пошуку, здатність виявляти причинно-наслідкові зв'язки, бачити проблеми і протиріччя, що виникають, знаходити розв'язки в нестандартних ситуаціях, творчо мислити, розробляти дидактичний інструментарій іншомовної підготовки студентів.

В основу інноваційної освітньої технології покладено діалогічний підхід, що визначає суб'єкт-суб'єктну взаємодію і збільшення міри свободи учасників освітнього процесу. Співпраця і співтворчість технологій цього типу допускають відмову від менторського диктату і затвердження іншого типу стосунків: спільного пошуку, принципового, але доброзичливого спільного аналізу результатів, колективного пошуку й аналізу прорахунків і

т.д. Спільність у процесі цього не означає відмови від самостійності.

Інноваційні освітні технології дозволяють студентам «занурюватися» в такі ситуації педагогічної взаємодії, в яких відповідні суб'єктні якості інтенсивно розвиваються, а потім реалізуються в професійній діяльності. Студент виступає не лише об'єктом педагогічної дії, а й як суб'єкт власної діяльності.

Психологічні механізми *ігрових технологій* спираються на фундаментальні потреби особистості в самовираженні, самоствердженні, самовизначенні, саморегуляції, самореалізації, тому вони є потужним освітнім засобом розвитку суб'єктності майбутнього перекладача.

Дидактичні ігри мають значний потенціал у формуванні спрямованості на творчість. Це зумовлено самим характером ігрової діяльності, такими її рисами як активний, імпровізаційний характер, наявність прямих або непрямих правил, що відображають зміст гри, її емоційної складової.

Тренінгові технології – це система діяльності студентів щодо опрацювання певних алгоритмів розв'язання типових завдань практики, у тому числі за допомогою інтернет-технологій.

Технології рефлексії спрямовані на розвиток творчого потенціалу майбутнього перекладача, під яким мається на увазі не лише здатність до створення перекладацьких нововведень, а й своєрідна здатність творчо ставитися до себе, до своєї праці, клієнтів, до розв'язання різних проблем і до життя в цілому.

Кожне заняття іноземної мови – це перехрестя культур, це практика міжкультурної комунікації. Іноземна мова, якою оволодівають студенти, не лише знайомить із культурою країн, мова яких вивчається, а й шляхом порівняння відтіняє особливості своєї національної культури, знайомить із загальнолюдськими цінностями.

Одним із засобів оцінювання успішності студента є створення портфоліо студентів, які вивчають професійно орієнтований курс англійської мови.

Розроблена нами методика портфоліо становить одночасно форму, організацію та технологію роботи з дисципліни і призначена для демонстрації, аналізу та оцінювання знань, умінь, компетенцій, розвитку рефлексії, усвідомлення студентами результатів своєї діяльності, власної суб'єктної позиції. Цей метод дозволяє демонструвати не лише результати, а й прогрес кожного студента в порівнянні з його ж попередніми результатами: «наскільки я нинішній краще себе вчорашнього».

Застосовуючи організаційно-педагогічну умову – *професійно-комунікативна спрямованість інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні фахових дисциплін* – було виокремлено основні та найбільш важливі педагогічні засоби.

Індивідуалізація освіти в умовах її інформатизації вступає в протиріччя з груповим характером перекладацької діяльності, що вимагає розвиненого «відчуття ліктя» і здатності до взаємодії. Перенесення навчальних і контрольних завдань у віртуальну реальність суперечить вимогам максимальної реалістичності перекладацької підготовки. Визнання наявності цих і низки інших протиріч дозволяє зробити висновок, що ІКТ в освітньому процесі ЗВО за їх сучасного

розвитку є більшою мірою засобом професійної підготовки, що підвищує ефективність традиційного практико-орієнтованого навчання і виховання, ніж інновацією, що докорінно змінює навчання і виховання майбутнього перекладача.

На основі аналізу й узагальнення характеристик ІКТ, використовуваних в освітньому процесі, ми встановили, що, вирішуючи поставлене завдання, в університеті варто використати програмні засоби самоконтролю у складі навчальних ІКТ, спеціалізовані ІКТ, а також програмовані засоби самоконтролю.

Звертаючись до загальнорозвивальних освітніх програм, які освоює майбутній перекладач, підкреслимо, що значна їх частина розташовується у відкритому інформаційно-освітньому середовищі. Такі програми обираються й освоюються майбутнім перекладачем самостійно і спрямовані на підвищення його ерудиції, світогляду, професійної й особистісної культури. Відкрите інформаційно-освітнє середовище дозволяє реалізовувати особистісно орієнтовану модель навчання, а її розвиток, на наш погляд, є однією з найістотніших педагогічних інновацій.

Узагальнюючи вищесказане, можна резюмувати, що перераховані організаційно-педагогічні вимоги сприяють формуванню найважливіших особистісних характеристик фахівця, що входять у структуру інформаційної компетентності майбутніх перекладачів.

Постійне вдосконалення професійної підготовки майбутніх перекладачів вимагає від студентів формування і розвитку цілісної системи універсальних знань, умінь, навичок, а також досвіду самостійної діяльності й особистісної відповідальності. Від уміння здобування знань якісно нового змісту з освоєння інновацій залежить підвищення ефективності навчального процесу. Досягнення кожним членом сучасного суспільства високого рівня інформаційної культури не лише забезпечить необхідну адаптацію людини до сучасного, інформаційно-культурного середовища, а й створить базу для здійснення раціональної й одночасно комфортної інформаційної поведінки в усіх сферах діяльності.

Розвиток ІКТ робить помітний вплив на розвиток людини, на зміну її світогляду, систему особистісних цінностей, що супроводжується зміною стилю життя, образу мислення, характеру взаємовідносин з навколишнім світом. У сучасному інформаційному суспільстві людина не може обійтися без відповідних засобів – комп'ютерів, спеціальних технічних пристроїв тощо, ресурсів, інструментарію й об'єкту досліджень.

У третьому розділі – «Експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці» – висвітлено організацію та дослідно-експериментальну роботу, зроблено висновки щодо ефективності запропонованих організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у вивченні фахових дисциплін.

Дослідно-експериментальну роботу здійснювали як порівняльний педагогічний експеримент. Для порівняння результатів експериментальної

роботи було створено п'ять дослідних груп: ЕГ-1 складалася з 97 осіб, ЕГ-2 – 95 осіб, ЕГ-3 – 99 осіб, КГ-1 – 93 осіб, КГ-2 – 105 осіб.

Експериментальну роботу здійснювали в три етапи.

На першому етапі (2015-2016 н.р.) був здійснений констатувальний педагогічний експеримент для визначення вихідних рівнів сформованості інформаційної компетентності майбутніх перекладачів, які беруть участь у дослідженні.

На другому етапі (2016-2017 н.р.) здійснений формувальний педагогічний експеримент, в якому перевірялися результативність і технологічність сформульованих організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці.

На третьому етапі (2017-2018 н.р.) виконували опрацювання добутих даних, формулювали узагальнення і висновки щодо результативності та технологічності організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці.

Аналіз даних, добутих у передекспериментальному зрізі педагогічного експерименту (рис. 2), дозволяє з достатньою упевненістю зафіксувати переважання низького і середнього рівнів сформованості інформаційної компетентності майбутніх перекладачів.

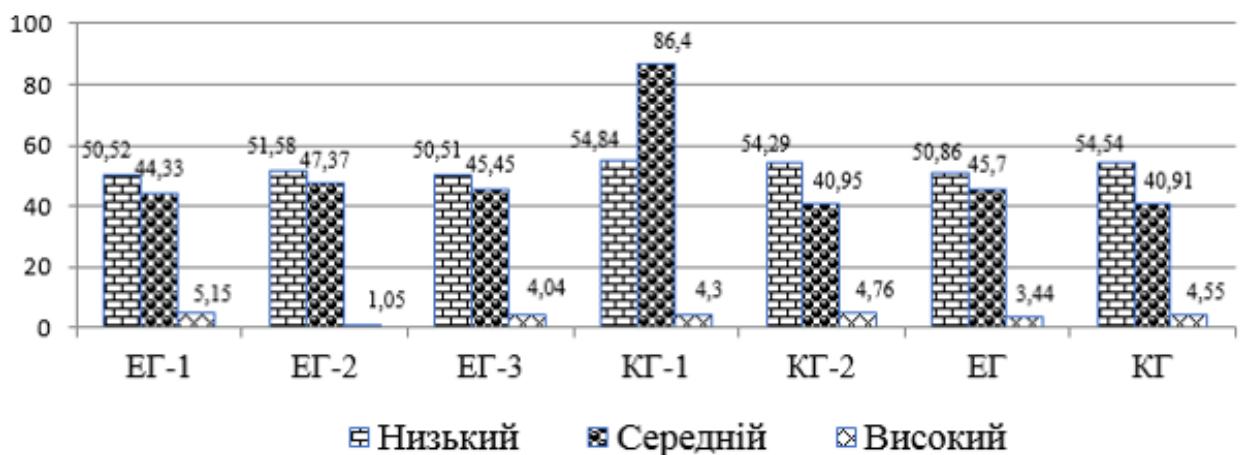

Рис. 2. Динаміка рівнів сформованості інформаційної компетентності майбутніх перекладачів на передекспериментальному зрізі

Критерій χ^2 К. Пірсона, на рівні значимості 0,05 підтвердив, що між дослідними групами відсутні статистично значущі відмінності в сформованості початкових значень рівня інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці, оскільки всі обраховані значення $\chi_{емп.}^2$ менші критичних $\chi_{крит.}^2$. Це дає підстави зробити висновок про однорідність контрольних та експериментальних груп на констатувальному етапі експерименту.

Діагностику рівня сформованості інформаційної компетентності майбутніх перекладачів на завершальному етапі педагогічного експерименту

здійснили в травні 2018 р. (рис. 3).

У дослідно-експериментальній роботі в експериментальних групах зменшилася доля респондентів у середньому на 22 %, що мають низький рівень інформаційної компетентності і збільшилася доля тих, що мають високий рівень на 22 %. Середній рівень інформаційної компетентності внаслідок переходу студентів з низького рівня на середній, а з середнього на високий, залишився майже без змін.

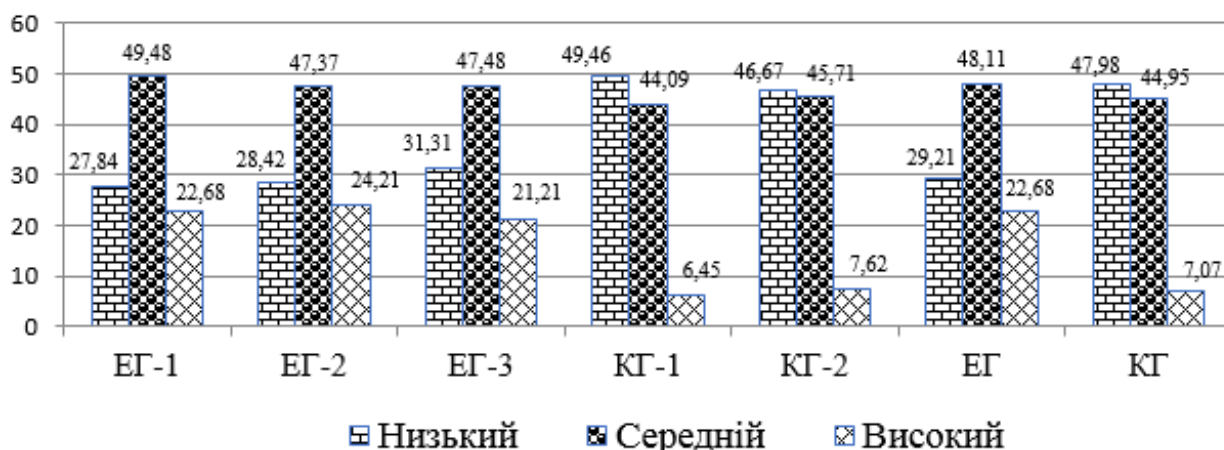

Рис. 3. Динаміка рівнів сформованості інформаційної компетентності майбутніх перекладачів на завершальному етапі педагогічного експерименту

Критерій χ^2 К. Пірсона, на рівні значимості 0,05 підтвердив, що між дослідними групами є статистично значущі відмінності в сформованості значень рівня інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці (отже, «нульова гіпотеза» H_0 відхиляється), оскільки всі обраховані значення $\chi_{емпир.}^2$ більші критичних $\chi_{крит.}^2$. Це дає підстави прийняти альтернативну гіпотезу H_0 і зроблений висновок: *зміни в рівнях інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці є не випадковим явищем, а зумовлені реалізацією комплексу організаційно-педагогічних умов.*

У дослідженні була досягнута мета, розв'язані завдання, підтвердилася гіпотеза. Одержані результати дали можливість сформулювати такі **висновки**:

1. З'ясовано стан формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів в умовах сучасного освітнього процесу ЗВО. Визначено поняття інформаційної компетентності майбутніх перекладачів як інтеграційної динамічної якості особистості, що проявляється в здатності та готовності виробляти, приймати і реалізовувати оптимальні рішення інформаційних завдань (пошукових, зберігання, обчислювальних, інтелектуальних та інформаційно-комунікаційних) професійної діяльності майбутніх перекладачів.

2. Досліджено наявні наукові підходи до формування інформаційної компетентності, визначено і систематизовано структурні компоненти інформаційної компетентності майбутніх перекладачів: інформаційна компонента (здатність ефективної роботи з інформацією в усіх формах її представлення); комп'ютерна або

комп'ютерно-технологічна компонента (що визначає уміння та навички щодо роботи з сучасними комп'ютерними засобами та програмним забезпеченням); компонента застосовності (яка визначає здатність застосовувати сучасні засоби інформаційних і комп'ютерних технологій до роботи з інформацією та розв'язання різноманітних завдань).

3. Обґрунтовані та спроектовані організаційно-педагогічні умови формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці, засновані на: вимогах Державних стандартів філологічних напрямів підготовки; нормативних вимогах до професійної діяльності майбутніх перекладачів, з дотриманням вимог цілісності, відкритості, перспективності, адекватності методичної системи; міждисциплінарної інтегрованості змісту освіти в методичній системі, безперервності, модульності, етапності формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів, гуманістичній спрямованості та діалогічності.

Визначено, що змістовою основою організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці виступають різнорівневі інформаційні завдання професійної діяльності перекладачів, що створюють безперервні методичні лінії в освоєнні понять і формуванні способів розв'язання перекладацько-інформаційних завдань.

Підтверджена результативність організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці на основі використання діагностичного комплексу, що включає мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний, рефлексійно-оцінний критерії, що розкриваються через показники та рівні їх прояву (низький, середній і високий).

4. Доведено, що пріоритетне використання в технологічному компоненті методичної системи активних та інтерактивних методів формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів за допомогою сучасних засобів навчання створює умови зростання особистісної активності та накопичення досвіду розв'язання перекладацько-інформаційних завдань професійної діяльності перекладачів.

Укладені методичні рекомендації, що дозволяють здійснити включення в неінформатичні дисципліни модулів, що змістово представляють інформаційні завдання професійної діяльності перекладачів.

До подальших досліджень цієї проблеми відносимо впровадження в освітній процес імітаційних технологій, комп'ютерного моделювання, елементів геоінформаційних систем і мобільних, кластерних технологій, здійснення порівняльного аналізу наявних зарубіжних і вітчизняних технологій підготовки перекладачів, використання сучасних високотехнологічних засобів, енергоефективних технологій, телекомунікацій в освітньому процесі з метою визначення найбільш ефективних для розвитку інформаційної компетентності, подальше розроблення методик формування інформаційної компетентності студентів, удосконалення моделі формування інформаційної компетентності перекладачів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Публікації, що відображають основні наукові результати дисертації

Публікації у наукових фахових виданнях України

1. Плахотнюк Г. М. Інформаційно-комунікаційні технології навчання як засіб формування інформаційної культури педагога / Г. М. Плахотнюк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Вип. 26 / Редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2010. – С. 431-436.

2. Плахотнюк Г. М. Галузева термінологія – засіб формування іншомовної професійної комунікативної компетенції / Г. М. Плахотнюк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Вип. 32 / Редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2012. – С. 47-52.

3. Плахотнюк Г. М. Використання інтернет-ресурсів у вивченні іноземних мов / Г. М. Плахотнюк // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. – Серія: Педагогіка і психологія: Зб. наук. пр. – Вип. 36 / Редкол.; В. І. Шахов (голова) та ін. – Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2012. – С. 97-100.

4. Плахотнюк Г. М. Формування професійно-інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у вивченні фахових дисциплін / Г. М. Плахотнюк // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. – Серія: Педагогіка і психологія: Зб. наук. пр. – Вип. 54 / Редкол. : В. І. Шахов (голова) та ін. – Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2018. – С. 126-131.

5. Плахотнюк Г. М. Використання інноваційно-освітнього середовища в підготовці перекладачів / Г. М. Плахотнюк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // Зб. наук. пр. – Вип. 51 / Редкол. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2018. – С. 348-353 (індексується в міжнародній наукометричній базі Scopus).

Статті в іноземних наукових періодичних виданнях

6. Плахотнюк Г. М. Формування професійно-інформаційної компетентності майбутніх перекладачів / Г. М. Плахотнюк // SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT. PEDAGOGY. (НАУКА, ИССЛЕДОВАНИЯ, РАЗВИТИЕ. Педагогіка # 6. 29.06.2018. Monografia pokonferencyjna : Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii. – Warszawa, 2018. – S. 74-81.

Публікації, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

7. Плахотнюк Г. Інформаційно-комунікаційні технології навчання як засіб формування інформаційної культури педагога / Г. М. Плахотнюк // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Зб. наук. пр. – Ч. 2; [за ред. М. М. Козяра та Н. Г. Ничкало]. – Львів : ЛДУ БЖД, 2009. – С. 218-222.

8. Плахотнюк Г. М. Формування інформаційної культури майбутнього вчителя іноземної мови за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій навчання / Г. М. Плахотнюк // Актуальні проблеми сучасної науки та наукових досліджень: зб. наук. пр. – Вип.2 / редкол.: Р. С. Гуревич (голова) [та ін.]; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця : ТОВ “Фірма “Планер”, 2012.– С. 138-141.

9. Плахотнюк Ганна. Формування інформаційної культури майбутнього викладача німецької мови за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій навчання / Ганна Плахотнюк // Матеріали Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов» (18 грудня 2017 р.) / Ред. колегія: М. Г. Сенів (відп. ред.), М. Я. Оленяк, О. В. Білецька, О. О. Залужна, Д. Є. Ігнатенко. – Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. – С. 61-65.

Методичні рекомендації

10. Формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у вивченні фахових дисциплін: Методичні рекомендації / Укладач: Г. М. Плахотнюк. – Вінниця : ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. – 68 с.

11. Експериментальна перевірка ефективності організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці: Методичні рекомендації / Укладач: Г. М. Плахотнюк. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2017. – 44 с.

АНОТАЦІЇ

Плахотнюк Г. М. Формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2018.

У дисертації розглянуто проблеми формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці. З'ясовано сутність формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів у фаховій підготовці; визначено структуру, критерії, показники та рівні сформованості інформаційної компетентності майбутніх перекладачів, а також особливості їх формування у фаховій підготовці. Визначені, обґрунтовані й експериментально перевірені організаційно-педагогічні умови формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів, а також запропоновано практичні рекомендації для підвищення ефективності їх формування в професійній підготовці.

Ключові слова: інформаційна компетентність, майбутні перекладачі, фахова підготовка, методи навчання, активні та інтерактивні методи, електронні освітні ресурси, організаційно-педагогічні умови.

Плахотнюк Г. М. Формирование информационной компетентности будущих переводчиков в профессиональной подготовке. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. – Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, 2018.

В диссертации рассмотрены проблемы формирования информационной компетентности будущих переводчиков в профессиональной подготовке. Выяснено сущность формирования информационной компетентности будущих переводчиков в профессиональной подготовке; определена структура, критерии, показатели и уровни сформированности информационной компетентности будущих переводчиков, а также особенности их формирования в профессиональной подготовке. Определены, обоснованы и экспериментально проверены организационно-педагогические условия формирования информационной компетентности будущих переводчиков, а также предложены практические рекомендации для повышения эффективности их формирования в профессиональной подготовке.

Ключевые слова: информационная компетентность, будущие переводчики, профессиональная подготовка, методы обучения, активные и интерактивные методы, электронные образовательные ресурсы, организационно-педагогические условия.

Plakhotniuk G. N. Formation of information competence of future translators in professional training. - As a manuscript.

Thesis for a Candidate Degree in Pedagogic Sciences in the specialty 13.0004 – «Theory and methodology of professional training». – Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskiy State Pedagogical University, Vinnytsia, 2018.

The thesis deals with the problems of forming the information competence of future translators in professional training. The essence of the process of formation of information competence of future translators in professional training were clarified; the structure, criteria, indicators and levels of formation of information competence of future translators, as well as features of the process of their formation in professional training were determined.

Organizational and pedagogical conditions for the formation of information competence of future translators were determined, substantiated and experimentally verified, and practical recommendations were proposed to improve the efficiency of their formation in professional training.

The purpose of the formative stage of the empirical research was the development and testing of the technology for forming the information competence of future translators in the context of the innovative educational environment of a classical university.

The specifics of the professional training of future translators allows for the cognitive orientation of the learning process, the multiculturalism of the educational space, the creative nature of the foreign language environment of a classical university, the integration of the linguistic, methodological, and psychological-pedagogical components of the training of future translators.

Therefore, the proposed technology should take into account this specificity and include a variety of methods, forms and techniques that would contribute to the effective formation of the individuality and originality of the modern translator, which, in turn, is the basis and foundation of the formation of information competence of future translators.

Theoretical analysis allows us to conclude that innovative educational technologies form a set of subjective professionally significant qualities presented by modern society to future translators, and contribute to the formation of their information competence. The development of these qualities, in turn, affects the success of their future professional activity and makes it possible to fully realize themselves in it. Innovative educational technologies allow a cardinal turn to the personality of the future translator, respect and trust in them, their merits, acceptance of their personal goals, requests and interests. The central core of innovative educational technologies is the real subjects of the pedagogical process, who not only learn and teach, but fully live and work in their learning processes.

Individualization of education in terms of its informatization is in conflict with the group nature of translation practice, which requires a developed common touch and connectivity.

Transferring training and control tasks to virtual reality is contrary to the requirements of the maximum realism of translation training. Recognition of the existence of these and a number of other contradictions allows for the conclusion that ICT in the educational process of a classical university in their modern development is more a means of professional training, which increases the effectiveness of traditional practice-oriented training and education than innovation, which fundamentally changes training and education of the future translator.

Based on the analysis and generalization of ICT characteristics used in the educational process, we found that, in solving a given problem, in a classical university it is worth using self-monitoring software as a part of educational ICT, specialized ICT, as well as programmable self-monitoring tools.

One of the means to assess students' progress is to create a portfolio of students studying a professionally oriented English course.

The portfolio methodology developed by us at the same time makes up the form, organization and technology of work on the discipline and is designed to demonstrate, analyze and evaluate knowledge, skills, competencies, develop reflection, students' awareness of the results of their activities, their own subjective position. This method allows us to demonstrate not only the results, but also the progress of each student compared to his previous results: "to what extent am I better today than I was yesterday".

In the formation of information competence of future translators, we used the following methods:

- visual, namely: video materials, presentations, interactive posters, charts, tables, diagrams, models, multimedia technology;

- practical: practical tasks; trainings, analysis and solution of problem situations, project method;
- as the cognitive activity of students intensifies: problematic, partially exploratory, research;
- according to the logical approach: deductive, analytical, synthetic.

So the method of problem teaching in learning was used in the formulation of problem tasks, the implementation of project problem cognitive tasks, presentations, the compilation of a terminological dictionary, and so on and so forth.

Summarizing the above, it can be summarized that the listed pedagogical requirements contribute to the formation of the most important personal characteristics of a specialist, included in the structure of information competence of future translators.

Key words: information competence, future translators, professional training, teaching methods, active and interactive methods, electronic learning resources.